

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

معاونت حقوقی رئیس جمهور

شماره: ۱۱۹۶۶۱ / ۵۳۸۱۰/

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۸/۰۹

ساعت: ۱۱:۰۹

طبقه بندی:

فوریت: فوری

بسمه تعالی

جناب آقای رحیمی

سرپرست محترم معاونت حقوقی، امور مجلس و استان‌های وزارت راه و شهرسازی

با سلام و احترام؛

تصویر دادنامه شماره ۱۷۱۵۵۶۹۰۰۰۱۴۰۳۳۱۳۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۱ هیئت تخصصی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری، دایر بر قابل ابطال نبودن مواد (۲۱) و (۲۲) آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۸۵۴۹/۴۶۵۰ هـ مورخ ۱۳۸۳/۰۴/۲۲ هیئت وزیران) به دلیل احراز عدم مغایرت آن با قوانین، و رعایت حدود اختیارات در وضع مقرر و با اخذ وحدت ملاک از دادنامه های قبلی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، به استناد بند «ب» ماده (۸۴) قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی ۱۴۰۲ و با تصریح به ملاک عمل بودن رأی صادره پس از قطعیت در رسیدگی‌های آتی مراجع قضایی و اداری وفق ماده (۹۳) قانون مذکور، به پیوست ارسال می‌گردد.

مرضیه تقی زاده

رئیس امور تنظیم لوایح و تصویب نامه ها
و دفاع از مصوبات دولت

بسمه تعالی

دیوان عدالت اداری

هیات تخصصی شهرسازی ، منابع طبیعی و محیط زیست
دیوان عدالت اداری

شماره ابلاغیه : 140331100005463629

شماره پرونده : 140231920001367010

شماره بایگانی پرونده : 0300036

تاریخ تنظیم : 1403/07/21

ابلاغ الکترونیکی

نام نهاد ریاست جمهوری شناسه ملی: 14002770452

نوع ابلاغیه: ابلاغ دادنامه/قرارنهایی/تصمیم نهایی

متن ابلاغیه:

به پیوست يك نسخه دادنامه به شماره 140331390001715569 به حضور ارسال می گردد.

- ابلاغیه در تاریخ 1403/07/21 به سامانه ابلاغ ارسال گردید.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْبُدُوا»

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 140331390001715569

تاریخ تنظیم : 1403/07/21

هیات تخصصی شهرسازی ، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان
عدالت اداری

دادنامه

شماره پرونده ها :

140331920000077850 , 140231920001367010

شماره بایگانی شعبه :

0300138 , 0300036

* شاکیان : آقایان 1- علیرضا ظریفی 2- عباس ظریفی

* طرف شکایت : نهاد ریاست جمهوری و هیأت محترم وزیران

* موضوع شکایت و خواسته : ابطال مواد 21 و 22 آیین نامه اجرایی ماده (33) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1383/4/17 هیأت وزیران

* شاکیان دادخواستی به طرفیت نهاد ریاست جمهوری و هیأت محترم وزیران به خواسته ابطال مواد 21 و 22 آیین نامه اجرایی ماده (33) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1383/4/17 هیأت وزیران به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده اند که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقرر مورد شکایت به قرار زیر می باشد:

"فصل پنجم مربوط به ناظر آیین نامه اجرایی ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

فصل پنجم- ناظر

ماده 21- ناظر شخص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه اشتغال به کار در یکی از رشته های موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان است که بر اجرای صحیح عملیات ساختمانی در حیطه صلاحیت مندرج در پروانه اشتغال خود نظارت می نماید. عملیات اجرایی تمامی ساختمان های مشمول ماده 4 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان باید تحت نظارت ناظر انجام پذیرد.

ماده 22- ناظران مکلفند بر عملیات اجرایی ساختمانی که تحت نظارت آن ها احداث می گردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه ها و محاسبات فنی ضمیمه آن نظارت کرده و در پایان کار مطابقت عملیات اجرایی ساختمان را با مدارک فوق، گواهی نمایند.

....."

*دلایل شاکیان برای ابطال مقرر مورد شکایت :

برابر مفاد ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مبحث ناظر یا نظارت جزء شمول «اصول و قواعد فنی» و همچنین جزء زمینه های «طراحی- محاسبه- اجرا- بهره برداری و نگهداری ساختمان ها» نبوده و واژه آن در ماده قانونی مذکور ذکر نگردیده است لذا کلیه مواد فصل پنجم از آیین نامه اجرایی ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان جایگاه قانونی ندارد و قابل ابطال می باشد.

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْبُدُوا»

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 140331390001715569

تاریخ تنظیم : 1403/07/21

هیات تخصصی شهرسازی ، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری

دادنامه

* خلاصه مدافعات طرف شکایت :

معاونت حقوقی رییس جمهور طی لایحه به شماره 239043-53810 مورخ 1402/12/23 به طور خلاصه بیان داشته است که :

1- به موجب ذیل ماده 33 قانون مذکور، هم «اصول و قواعد فنی» و هم «ترتیب کنترل اجرای آن ها و حدود اختیارات و وظایف سازمان های عهده دار کنترل و ترویج این اصول و قواعد» باید به موجب آیین نامه ای که توسط وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، تبیین شوند. به عبارت دیگر، آنچه که باید تحت عنوان «مقررات ساختمان» وفق این ماده تبیین شود، هم مقررات و اصول فنی ناظر بر ساخت بنا است و هم مقررات ناظر بر نظارت و تضمین رعایت اصول فنی و ایمنی و استاندارد بودن بنا.

2- یکی از نمودهای مهم «ترتیب کنترل» قواعد و اصول فنی در مرحله اجرای ساختمان در مصوبه معترض عنه، نهاد حقوقی «ناظر» است که همان فصل پنجم را تشکیل می دهد. لذا هیأت وزیران با اتکا به صلاحیت خود در تبیین مقررات راجع به کنترل اجرای قواعد و اصول فنی، نهاد نظارت یا ناظر را پیش بینی نموده است. مبتنی بر مطالب فوق، اساس این ادعا که نظارت و کنترل اجرای ساختمان در ماده 33 قانون جای ندارد، ناشی از درک ناقص این ماده و مبحث کنترل اجرای اصول فنی در ساخت بنا است.

3- برخلاف ادعای شاکی، نهاد ناظر به سبب مصلحت اندیشی در رویه ساخت بنا به وجود نیامده است که عدم ابطال فصل پنجم آیین نامه مورد شکایت با تمسک به مصلحت اندیشی ممکن باشد؛ بلکه اصولاً بر اساس تکلیف مقرر در ماده 33 قانون، کنترل و نظارت بخشی از تکلیف دولت جهت مقرر گذاری در حوزه مقررات ملی ساختمان و جزئی از آن است و در نتیجه، عدم توجه به مقوله نظارت، اسباب تضییق و اجرای ناقص قانون را فراهم می نماید.

و همچنین دیوان عدالت اداری نیز در رویه خود و برخی از مواد آیین نامه موضوع ماده 33 قانون مذکور را مغایر قانون تشخیص نداده است و برابر دادنامه شماره 1378945 مورخ 1402/5/30 صادره از هیأت تخصصی اراضی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست سابقاً راجع به تقاضای ابطال ماده 25 آیین نامه و برابر دادنامه های شماره 1867296 مورخ 1402/7/22 و شماره 6010483 مورخ 1401/7/27 هیأت تخصصی اراضی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست و دادنامه شماره 1959 مورخ 1393/12/11 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص تقاضای ابطال ماده 24 آیین نامه مذکور اتخاذ تصمیم نموده است.

وزارت راه و شهرسازی نیز طی لایحه به شماره 730/238297 مورخ 142/12/28 نیز اجمالاً بیان داشته است که:

الف- ایرادات شکلی

1- از آنجایی که مطابق مفاد ماده 1 قانون دیوان عدالت اداری که هدف از تأسیس آن دیوان را «رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأموران، واحدها و آیین نامه های دولتی خلاف قانون یا شرع یا خارج از حدود اختیارات مقام تصویب کننده» دانسته، شاکی در هیچیک از بخش های دادخواست هیچگونه مستند و مدرک مشخصی در خصوص ادعای مغایرت با قانون به دیوان عدالت اداری ارائه نکرده است.

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْبُدُوا»

دیوان عدالت اداری

ب- دفاع ماهوی

شماره دادنامه : 140331390001715569

تاریخ تنظیم : 1403/07/21

هیات تخصصی شهرسازی ، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان

عدالت اداری

دادنامه

1- قبلاً دادخواست های مشابه برای ابطال موادی از آیین نامه اجرایی ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در دیوان به شرح زیر مطرح شده است که طی دادنامه های شماره 374 لغایت 376 مورخ 1386/5/28 و 1959 و 1960 مورخ 1393/12/11 و شماره 13 مورخ 1396/2/20، شماره 2 مورخ 1395/2/27 و دادنامه شماره 371 الی 373 مورخ 1396/12/27 رأی به رد شکایات صادر شده است و لذا دعوای مطروحه مشمول اعتبار امر مختوم است.

2- مطابق مواد 4، 33 و 42 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، حدود و ضایف و اختیارات قوه مجریه در تهیه و تدوین شرایط و ضوابط مربوط و حوزه عمل آن به شرح ماده 33 قانون مشخص و تدوین اصول و قواعد فنی که رعایت آن ها در طراحی، محاسبه، اجراء، بهره برداری و نگهداری ساختمان ها به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره دهی مناسب، آسایش و صرفه اقتصادی ضروری است، به عهده وزارت مسکن و شهرسازی و آیین نامه مربوط به حوزه شمول این اصول و قواعد و ترتیب کنترل اجرای آن ها و حدود اختیارات و وظایف سازمان های عهده دار کنترل و ترویج این اصول و قواعد در هر مبحث پس از تهیه و پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی به عهده هیأت وزیران محول شده که مراجع مزبور با استفاده از اختیارات قانونی مندرج در ماده فوق الذکر و عنایت به احکام قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در این باب مبادرت به تهیه و تنظیم ضوابط و تصویب آیین نامه قانونی مربوط نموده است. لذا رد شکایت شاکی مورد استدعاست.

* پرونده های شماره هـ ت/0300036، هـ ت/0300138 مبنی بر درخواست ابطال مواد 21 و 22 آیین نامه اجرایی ماده (33) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1383/4/17 هیات وزیران در جلسه مورخ 1403/7/4 هیات تخصصی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست مورد رسیدگی قرار گرفت و اعضای محترم هیات به اتفاق به شرح ذیل اعلام نظر نمودند:

«رای هیات تخصصی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست»

1- بر اساس بند (ج) رای شماره 374-376 مورخ 1386/5/28 هیات عمومی دیوان عدالت اداری تصریح گردیده: «... ج- حدود و ضایف و اختیارات قوه مجریه در تهیه و تدوین شرایط و ضوابط مربوط و حوزه عمل آن به شرح ماده 33 قانون مشخص و تدوین اصول و قواعد فنی که رعایت آنها در طراحی، محاسبه، اجراء، بهره برداری و نگهداری ساختمان ها به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره دهی مناسب، آسایش و صرفه اقتصادی ضروری است، به عهده وزارت مسکن و شهرسازی و آیین نامه مربوط به حوزه شمول این اصول و قواعد و ترتیب کنترل اجرای آنها و حدود اختیارات و وظایف سازمانهای عهده دار کنترل و ترویج این اصول و قواعد در هر مبحث پس از تهیه و پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی به عهده هیات وزیران محول شده که مراجع مزبور با استفاده از اختیارات قانونی مندرج در ماده فوق الذکر و عنایت به احکام قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در این باب مبادرت به تهیه و تنظیم ضوابط و تصویب آیین نامه قانونی مربوط نموده اند، که با توجه به مقررات فوق الذکر و اینکه مواد مورد اعتراض نافذ حقوق قانونی شخص حقیقی در برخورداری

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْبُدُوا»

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 140331390001715569

تاریخ تنظیم : 1403/07/21

هیات تخصصی شهرسازی ، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری

دادنامه

از حقوق قانونی مزبور نیست اعتراض به مواد 5، 7، 23، 24، 25، 28، 29، 31، 32، 33، 34، 35، 36 و 37 مدلل نیست، بنابراین موردی برای ابطال آنها در اجرای ماده 42 قانون دیوان عدالت اداری مصوب 1385 وجود ندارد.»

2- بر اساس رای شماره 1959 و 1960 مورخ 1393/12/11 هیات عمومی دیوان عدالت اداری نیز تصریح گردیده: «به موجب ماده 33 قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال 1374 مقرر شده است: «اصول و قواعد فنی که رعایت آنها در طراحی، محاسبه، اجرا، بهره برداری و نگهداری ساختمان‌ها به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره دهی مناسب، آسایش و صرفه اقتصادی ضروری می‌باشد به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی تدوین می‌شود حوزه شمول این اصول و قواعد و ترتیب کنترل اجرای آنها و حدود کنترل اختیارات و وظایف سازمانها و ترویج این اصول و قواعد در هر مبحث به موجب آیین‌نامه ای خواهد بود که به وسیله وزارتخانه های مسکن و شهرسازی [وزارت راه و شهرسازی] و کشور تهیه و به تصویب خواهد رسید.» نظر به این که هیات وزیران در محدوده اختیارات مذکور و در راستای تعیین حوزه شمول اصول مقرر در قانون و ترتیب کنترل اجرای آنها به تصویب ماده 24 آیین‌نامه اجرایی ماده 33 قانون یاد شده مبادرت کرده است بنابراین ماده 24 آیین‌نامه اجرایی مذکور خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات مرجع تصویب نیست و قابل ابطال تشخیص نمی شود.»

بنابه مراتب مذکور و با اخذ وحدت ملاک از مفاد آرای مذکور، مواد 21 و 22 آیین‌نامه اجرایی ماده (33) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب 1383/4/17 هیات وزیران نیز متضمن حکمی مغایر قوانین و مقررات مورد استناد شاکی و خارج از حدود اختیارات مرجع وضع آن نبوده و قابل ابطال نمی باشد. این رای به استناد بند (ب) ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب 1402 ظرف مهلت بیست روز از تاریخ صدور از جانب رییس محترم دیوان عدالت اداری یا 10 نفر از قضات محترم دیوان عدالت اداری قابل اعتراض است. همچنین این رای به استناد ماده 93 قانون مذکور پس از قطعیت در رسیدگی و تصمیم گیری های آتی مراجع قضایی و اداری، معتبر و ملاک عمل خواهد بود.

شهریار قلعه

رئیس هیات تخصصی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست

دیوان عدالت اداری

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری